

ІНФУЗІЙНА ТЕРАПІЯ

Лекція-презентація
Дисципліна Хірургія
V семестр
Підготував викладач П.М.
Краснер

Вузлові питання лекції

- історичний огляд теми;
- ідентифікація крові по групі і Rh – фактору;
- показання та протипоказання до переливання крові;
- види крові, компоненти крові, препарати крові;
- засоби зберігання крові;
- проби перед переливанням крові;
- методи і засоби переливання крові. Механізм дії перелитої крові.
- служба крові, її задачі, підрозділи. Види донорів;
- гемотрансфузійні реакції та ускладнення: патогенез, клініка, діагностика, лікування;
- кровозамінники: групи, посттрансфузійні ускладнення

Історичний огляд

- Перші спроби переливання крові були зроблені в 16 – 17 ст. Але переважна більшість пацієнтів гинула. Причини смерті тоді були невідомі. На початку 20 ст., завдяки роботам Борде та І. І. Мечнікова, стало відомо про імунітет, аглютинацію, та гемоліз.
- В 1901 р. віденський лікар Ландштейнер опублікував данні про існування у людей 3 груп крові.
- В 1907 р. чеський лікар Я. Янський відкрив IV групу крові і розробив повну, сучасну класифікацію груп крові. Але навіть переливання одногрупної крові доволі часто приводило до тяжких ускладнень, смерті пацієнтів. В 1939 р. американський учений Вінер відкрив в еритроцитах людини ще один білок, маючий антигенні властивості, який він назвав резус – фактор.

ЖЮЛЬ ЖАН БАТИСТ БОРДЕ

ІЛЛЯ МЕЧНИКОВ

КАРЛ ЛАНДШТЕЙНЕР

ЯН ЯНСЬКИЙ

Ідентифікація крові

- Диференціювання крові по системі АВО засноване на 4 комбінаціях 2 антигенів /аглютиногенів/ що знаходяться в еритроцитах і позначаються літерами А і В та 2 антитіл /аглютининів/, що знаходяться в плазмі крові і позначаються літерами - α , β .
- Одноіменні АГ та АТ утворюють комплекс АГ – АТ, що веде спочатку до склеювання еритроцитів /аглютинації/, а потім до їх руйнування /гемолізу/.

ГРУПИ КРОВІ

1 гр. 0 (αβ) – 0 (I)

2 гр. A (β) – A (II)

3 гр. B (α) – B (III)

4 гр. AB (0) – AB (IV)

Кров 0 (I) групи – “ідеальний” донор. При переливанні цієї крові реципієнту іншої групи виникає феномен “зворотньої” аглютинації та гемолізу еритроцитів. Сучасна трансфузіологія вимагає переливання тільки одногрупної крові. У виняткових випадках по життєвих показаннях допускається переливання крові “ідеального” донора у дозі не більше 500 мл

РЕЗУС-ФАКТОР

Відомі 6 антигенів:

Rh_0 rh_I rh_{II}

Hr_0 hr_I hr_{II}

Реципієнт, у якого відсутній антиген Rh_0 вважається резус-негативним

Донор, у якого відсутній антиген Rh_0 але присутні антигени rh_I або rh_{II} вважається резус-позитивним

ΜΑΒΠΑ ΜΑCΑCUS RHESUS

Антиген Келла (Kell-antigen)

Міnorний антиген еритроцитів, що має найбільш виражені антигенні властивості. Він займає друге місце після антигену Rh_0 серед трансфузійно небезпечних еритроцитарних антигенів. Антиген Келла зустрічається у 10% людей. На сьогоднішній день наказом МОЗ України дозволено переливати Kell-позитивні донорські еритроцити тільки Kell-позитивним реципієнтам.

Визначається за допомогою анти-Kell цоліклонів

Визначення групи крові

Групи крові	Цоліклони	
	Анти -А	Анти -В
0 (I)	--	--
A (II)	+	--
B (III)	--	+
AB (IV)	+	+

Набір цоліклонів анти-А та анти-В
і планшет для визначення групи крові

ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУС-ФАКТОРУ

Резус-фактор визначається моноклональними анти-резус (анти-D) антитілами:

- Відбулася аглютинація – кров резус-позитивна
- Аглютинація не відбулася – кров резус-негативна

Набір цоліклонів для визначення
резус-фактору та антигену Келла

Показання до переливання крові

1. Крововтрата більше 40% від нормального ОЦК.
Співвідношення кров:
кровозамінники 1:3
2. Порушення зсідання крові (геморагічні діатези)

Компоненти крові

Наказом МОЗ України №164 від 05.07.99 р. переливання цільної крові заборонено. Згідно „Інструкції з застосування компонентів крові” дозволяється переливати по життєвих показаннях при масивній крововтраті компоненти та препарати крові

1. Донорські еритроцити:
  - Еритроцитарна маса
  - Еритроцитарна суспензія
  - Відмиті еритроцити
  - Розморожені еритроцити
2. Лейкоцитарна маса
3. Тромбоцитарна маса
4. Плазма крові:
  - Суха
  - Нативна
  - Свіжозаморожена

Контейнер з еритроцитарною масою

Контейнер з нативною плазмою

Свіжоморожена плазма

Апарат для заморожування плазми

Препарати крові

1. Кріопреципітат
2. Фібриноген
3. Фібринолізин
4. Альбумін
5. Протеїн
6. Антистафілококова плазма
7. Імуноглобулін

Кріопреципітат

Розчин альбуміну

Антистафілококовий імуноглобулін

Тромбін

Фібриноген

Фібринолізин

Протеїн

Проби перед переливанням

1. Проба на індивідуальну сумісність (по системі АВ0)
2. Проба на резус-сумісність
3. Проба на біологічну сумісність

Засоби зберігання компонентів крові

1. В рідкому стані при $T + 10^0$ C. Термін зберігання: у скляних флаконах 7 – 10 днів, у пластикових мішках – 1 міс. Оптимальний термін зберігання компонентів крові – 1 – 3 доби.
2. В замороженому стані. Може зберігатися роками. Стає можливим утворення банків крові.

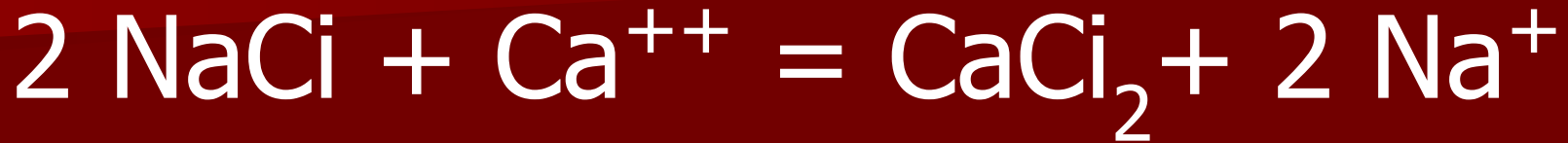
Гемотрансфузійні ускладнення

1. Гемолітичний шок
2. Цитратний шок
3. Синдром гомологічної крові (синдром малого викиду)
4. Масивне переливання крові “ідеального” донора (більше 500 мл) – зворотна аглютинація - гемолітичний шок
5. ТЕЛА
6. Бактеріальне забруднення перелитої крові (септичний шок)
7. Зараження реципієнта інфекційними хворобами

ПАТОГЕНЕЗ ГЕМОЛІТИЧНОГО ШОКУ

ПАТОГЕНЕЗ ЦИТРАТНОГО ШОКУ

Гіпокальціємія – м'язові судоми

Гіпернатріємія приводить до відносної гіпокаліємії – серцеві аритмії

Гемотрансфузійні реакції

1. Пірогенна
2. Алергічна
3. Озноб (при введенні холодної крові)

Кровозамінники

Протишокові

1. Препарати гідроксиетилкрохмалю:

- Інфукол
- Стабізол
- Мафусол

2. Середньо- та низкомолекулярні декстрини:

- Поліглюкин
- Реополіглюкин
- Реоглюман
- Реомакродекс

3. Перфторвуглеводи: перфторан, оксиджент

4. Препарати желатини: гелофузин

5. Вінілові сполуки: перистон, компенсан

6. Кристалоїди:

- Р-н Рінгер-Локка, Рінгер-лактат

- Сорбітол

Дезінтоксикаційної дії:

1. Вінілові сполуки:

- Гемодез, неогемодез, неокомпенсан

2. Кристалоїди: дисіль, трисіль, ацесіль

Препарати для парентерального харчування:

1. Амінокислотні суміші: амінон, альвезин

2. Білкові гідролізати: гідролізін, гідролізат казеїну

3. Жирові емульсії: ліпофундин

Інфукол

Реоглюман

Поліглюкин

Гелофузин

Перфторан

Розчин Рінгер-Локка

Гемодез

Дисіль

Альвезин

Ліпофундин

Система підігріву інфузійних розчинів

Домашнє завдання

ЗНАТИ:

- Складові елементи крові.
- Ідентифікацію крові по групі і резус-фактору.
- Показання і протипоказання до переливання компонентів і препаратів крові.
- Засоби зберігання компонентів і препаратів крові.
- Ознаки придатності крові до переливання.
- Проби на сумісність крові донора і реципієнта.
- Методи і засоби переливання крові. Механізм дії перелитої крові.
- Гемотрансфузійні ускладнення і реакції, алгоритм надання невідкладної допомоги.
- Основні групи кровозамінників, механізм їх дії.

Рекомендована література

1. Хіміч С.Д. Хірургія
2. П.М. Краснер Загальна хірургія

Дякую за увагу!

Пока-пока! Ваш П.К.